

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
OFICIALIOSIOS STATISTIKOS ĮSTATYMO NR. I-270 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2022 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatymo Nr. I-270 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatymą Nr. I-270 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
OFICIALIOSIOS STATISTIKOS IR VALSTYBĖS DUOMENŲ VALDYSENOS
ĮSTATYMAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šiame įstatyme nustatoma oficialiosios statistikos organizavimo tvarka, oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų teisės, funkcijos, Valstybės duomenų agentūros teisinis statusas, respondentų ir oficialiosios statistikos vartotojų teisės ir pareigos, statistinių duomenų, statistinės informacijos ir valstybės duomenų gavimo, teikimo, naudojimo ir apsaugos tvarka, oficialiosios statistikos organizavimo principai ir valstybės duomenų valdysenos principai, pareiga saugoti statistinius duomenis, statistinę informaciją ir valstybės duomenis.

2. Šis įstatymas taikomas oficialiąją statistiką tvarkančioms įstaigoms, registrų, valstybės ir kitų informacinių sistemų (toliau – informacinės sistemos) valdytojams ir tvarkytojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitiems juridiniams asmenims, respondentams, oficialiosios statistikos vartotojams ir valstybės duomenų vartotojams.

3. Šis įstatymas netaikomas įstaigoms, įmonėms, organizacijoms ar kitiems asmenims atliekant statistinius tyrimus, neįtrauktus į Oficialiosios statistikos programą.

4. Šiuo įstatymu nedaromas poveikis registrų, informacinių sistemų valdytojų ir tvarkytojų pareigai laikytis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir priežiūros institucijų atsakomybei užtikrinti Reglamento (ES) 2016/679 laikymąsi.

5. Šio įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktu, nurodytu šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Administraciniai duomenys** – viešajam administravimui naudojami duomenys, įskaitant asmens duomenis, tarp jų ir specialių kategorijų asmens duomenis, esantys registruose, valstybės ir kitose informacinėse sistemose ir dokumentuose.

2. **Europos statistika** – Europos Sąjungos veiklai vykdyti reikalinga statistinė informacija, kuri apibrėžiama Europos statistikos programoje.

3. **Europos statistikos programa** – Europos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos sprendimu priimtas dokumentas, kuriuo nustatoma Europos statistikos rengimo, tobulinimo ir sklaidos sistema, pagrindinės sritys ir tikslai.

4. **Klausėjas** – iš respondentų statistinius duomenis apklausos būdu renkantis fizinis asmuo.

5. **Konfidencialūs statistiniai duomenys** – išimtinai oficialiosios statistikos tikslais gauti statistiniai duomenys, pagal kuriuos galima tiesiogiai arba netiesiogiai atpažinti statistinio stebėjimo vienetą ir atskleisti jo duomenis.

6. **Netiesioginis atpažinimas** – statistinio stebėjimo vieneto atpažinimas bet koku būdu, išskyrus tiesioginį atpažinimą.

7. **Oficialioji statistika** – statistinių tyrimų, atliekamų pagal Oficialiosios statistikos programą, sistema, kurios tikslas – tenkinti visuomenės reikmes ir viešojo administravimo poreikius.

8. **Oficialiosios statistikos portalas** – interneto svetainė, kurioje suteikiama daugiafunkcė prieiga prie oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų rengiamos statistinės informacijos.

9. **Oficialiosios statistikos programa** – Europos Sąjungos teisės aktais, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Lietuvos banko valdybos nutarimais, kiek tai susiję su Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatyme įtvirtintomis statistikos sritimis, oficialiąją statistiką tvarkančioms įstaigoms pavedamų atlikti visuomenės reikmėms ir viešajam administravimui reikalingų statistinių tyrimų metinis sąrašas.

10. **Oficialiosios statistikos vartotojas** – fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, naudojantys pagal Oficialiosios statistikos programą parengtą statistinę informaciją.

11. **Pirminiai duomenys** – registruose, valstybės ir kitose informacinėse sistemose esantys žemiausio detalumo lygmens duomenys, įskaitant asmens duomenis, tarp jų ir specialių kategorijų asmens duomenis.

12. **Respondentas** – fizinis asmuo arba juridinis asmuo, Lietuvoje registruotas užsienio įmonės filialas, kita organizacija ar jų padalinys, taip pat įmonių grupė ar jos dalis, teikiantys ar privalantys teikti statistinius duomenis oficialiąją statistiką tvarkančioms įstaigoms.

13. **Statistinė informacija** – informacija, parengta apdorojus ir (arba) apibendrinus statistinius duomenis, taip pat valstybės duomenis.

14. **Statistiniai duomenys** – statistinei informacijai rengti statistinio tyrimo metu surinkti statistinio stebėjimo vienetų duomenys, įskaitant asmens duomenis, tarp jų ir specialių kategorijų asmens duomenis.

15. **Statistinio stebėjimo vienetą** – tiriamosios visumos vienetą (namų ūkis, fizinis asmuo, juridinis asmuo, užsienio įmonės filialas, registruotas Lietuvoje, įmonių grupė ar jos dalis arba kita organizacija ar jų padalinys ir pan.), turintis statistinio tyrimo metu tiriamus požymius.

16. **Statistinis formuliaras** – statistiniams duomenims įrašyti ir elektroniniu būdu teikti naudojamas oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos patvirtintas ir oficialiai paskelbtas dokumento blankas su informacija apie statistinį tyrimą ir paaiškinimais, kaip pildyti šį blanką. Statistiniam formulariui prilyginamas statistinių rodiklių sąrašas, kurį tvirtina ir oficialiai paskelbia oficialiąją statistiką tvarkanti įstaiga.

17. **Statistinis registras** – statistinių ir administracinių duomenų pagrindu sudaromas ir reguliariai atnaujinamas statistinio stebėjimo vienetų ir jų požymių sąrašas.

18. **Statistinis tyrimas** – statistinių duomenų rinkimas, kaupimas, apdorojimas, analizė, statistinės informacijos rengimas, statistinės informacijos ir nekonfidencialių statistinių duomenų sklaida, taip pat šių oficialiosios statistikos procesų arba oficialiosios statistikos metodų tobulinimas.

19. **Tiesioginis atpažinimas** – statistinio stebėjimo vieneto atpažinimas pagal jo pavadinimą arba adresą, arba viešai prieinamą identifikavimo kodą, arba vardą, pavardę ar asmens kodą.

20. **Valstybės duomenys** – Valstybės duomenų valdysenos informacinėje sistemoje kaupiamos pirminių duomenų, administracinių duomenų kopijos, informacija, dokumentai ir (arba) jų kopijos ir kiti duomenys, išskyrus statistinius duomenis.

21. **Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos naudotojas** – juridinis asmuo ir jam atstovaujantis fizinis asmuo, turintis prieigą prie Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos.

22. **Valstybės duomenų valdysenos programa** – Europos Sąjungos teisės aktais, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais ir protokolinais sprendimais, esant ekstremaliajai situacijai ir (ar) įvykiui – operacijų vadovo sprendimais pavedamų atlikti darbų metinis sąrašas.

23. **Valstybės duomenų vartotojas** – Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos naudotojas, kitas fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, naudojantys valstybės duomenis.

24. **Visuotinis surašymas** – valstybės mastu apklausiant respondentus ir (arba) administracinių duomenų pagrindu atliekamas statistinis tyrimas, kuriuo siekiama surinkti išsamius statistinius duomenis apie visus Lietuvos Respublikos statistinio stebėjimo vienetus.

25. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Reglamente (ES) 2016/679, Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme.

3 straipsnis. Oficialiosios statistikos organizavimo principai

1. Oficialiosios statistikos organizavimas grindžiamas:

1) profesinio nepriklausomumo principu. Oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos, rengdamos ir skleidamos statistinę informaciją, yra nepriklausomos nuo kitų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, politinių partijų, taip pat nuo kitų asmenų;

2) nešališkumo ir objektyvumo principu. Oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos rengia ir skleidžia statistinę informaciją objektyviai, profesionaliai ir skaidriai, visiems respondentams ir oficialiosios statistikos vartotojams užtikrindamos nešališkumą;

3) kokybės principu. Oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos taiko šiuos statistinės informacijos kokybės vertinimo kriterijus: reikalingumo, tikslumo, savalaikiškumo, punktualumo, prieinamumo ir aiškumo, palyginamumo, suderinamumo, kaip jie apibrėžti Reglamento (EB) Nr. 223/2009 12 straipsnyje;

4) statistinių duomenų konfidencialumo principu. Konfidencialūs statistiniai duomenys naudojami tik oficialiosios statistikos tikslams, išskyrus Europos Sąjungos teisės aktų ir šio įstatymo nustatytas išimtis;

5) išteklių adekvatumo ir ekonomiškumo principu. Siekiant nedidinti statistinės atskaitomybės naštos respondentams, oficialiosios statistikos rengimo sąnaudos turi būti proporcingos rezultatų svarbai ir siekiamai naudai.

2. Siekdamas užtikrinti visuomenės pasitikėjimą oficialiąja statistika, oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos vadovaujasi Europos statistikos praktikos kodekso principais, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 223/2009 11 straipsnyje.

3. Šiame straipsnyje nurodytus principus Lietuvos bankas, vykdydamas Oficialiosios statistikos programos II dalies nuostatas, taiko taip, kaip Europos centrinių bankų sistemos vykdomo Europos statistikos plėtojimo, rengimo ir sklaidos principus taiko Europos Centrinis Bankas, ir taip, kaip nurodyta 1998 m. lapkričio 23 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 2533/98 dėl Europos centrinio banko renkamos statistinės informacijos su visais pakeitimais 3a straipsnyje.

4 straipsnis. Valstybės duomenų valdysenos principai

1. Valstybės duomenų valdysena, valdymas ir tvarkymas grindžiamas:

1) profesinio nepriklausomumo principu. Valstybės duomenų agentūra, valdydama ir tvarkydama valstybės duomenis, yra nepriklausoma nuo kitų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, politinių partijų, taip pat nuo kitų asmenų;

2) objektyvumo principu. Valstybės duomenų agentūra valdo ir tvarko valstybės duomenis nešališkai, profesionaliai ir skaidriai;

3) kokybės principu. Valstybės duomenų agentūra valstybės duomenų valdysenai taiko šiuos kokybės vertinimo kriterijus: reikalingumo, tikslumo, savalaikiškumo, aktualumo, prieinamumo, aiškumo, palyginamumo ir suderinamumo;

4) konfidencialumo principu. Valstybės duomenų agentūra užtikrina, kad valstybės duomenys yra prieinami tik tiems valstybės duomenų vartotojams, kuriems yra skirti;

5) vientisumo principu. Valstybės duomenų agentūra garantuoja, kad valstybės duomenys jų saugojimo arba perdavimo metu nebuvo neleistinu būdu pakeisti;

6) prieinamumo principu. Valstybės duomenų agentūra užtikrina galimybę gauti valstybės duomenis per priimtina laikotarpį;

7) teisėtumo principu. Valstybės duomenų agentūra, valdydama ir tvarkydama valstybės duomenis bei suteikdama Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos naudotojams prieigą prie valstybės duomenų, remiasi tik šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytais tikslais ir vadovaujasi teisės aktais;

8) teisingumo principu. Valstybės duomenų agentūra, valdydama ir tvarkydama valstybės duomenis, imasi visų priemonių, kad valstybės duomenis teikiantys registrų ir informacinių sistemų valdytojai ir (ar) tvarkytojai būtų atsakingi už jų teisingumą, tikslumą ir išsamumą, prireikus juos ištaisytų ir užtikrintų, kad pateikti valstybės duomenys būtų nuolat atnaujinami;

9) semantinio susietumo principu. Valstybės duomenų agentūra, valdydama ir tvarkydama valstybės duomenis, semantiškai juos susieja pagal didelės vertės duomenų temines kategorijas ir pirminių duomenų tipus.

2. Valstybės duomenų valdysenos informacinėje sistemoje tvarkant asmens duomenis laikomasi Reglamente (ES) 2016/679 nustatytų su asmens duomenų tvarkymu susijusių principų.

5 straipsnis. Valstybės duomenų agentūra

1. Valstybės duomenų agentūra yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaiga, dalyvaujanti formuojant valstybės politiką finansų ministrui pavestose oficialiosios statistikos valdymo srityje, įgyvendinanti šią politiką ir koordinuojanti oficialiosios statistikos rengimą pagal Oficialiosios statistikos programos I dalies nuostatas bei valstybės duomenų valdysenos srityje, įgyvendinanti šią politiką ir koordinuojanti valstybės duomenų tvarkymą pagal Valstybės duomenų valdysenos programą.

2. Valstybės duomenų agentūra atlieka šias funkcijas:

1) rengia ir teikia Lietuvos Respublikos finansų ministerijai tvirtinti Oficialiosios statistikos programos I dalį, Valstybės duomenų valdysenos programą, Oficialiosios statistikos programos I dalies vykdymo ataskaitą ir Valstybės duomenų valdysenos programos vykdymo ataskaitą;

2) atlieka statistinius tyrimus, teikia išvadas dėl kitų oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų parengtų statistinių tyrimų, vykdomų pagal Oficialiosios statistikos programos I dalies nuostatas, statistinių formuliarių, statistinių rodiklių sąrašų ir metodikų;

3) oficialiosios statistikos tikslams nustato statistinio stebėjimo vieneto vykdomos ekonominės veiklos rūšį, institucinį sektorių ir nuosavybės formą, kurie nelaikomi statistiniais duomenimis;

4) koordinuoja kitų oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų veiklą rengiant Europos statistiką, nurodytą Europos statistikos programoje, ir įgyvendinant Oficialiosios statistikos programos I dalies nuostatas bei oficialiosios statistikos organizavimo principus, teikia rekomendacijas dėl jų įgyvendinimo;

5) steigia Valstybės duomenų valdysenos informacinę sistemą, skirtą šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams įgyvendinti;

6) valdo ir tvarko Valstybės duomenų valdysenos informacinėje sistemoje esančius valstybės duomenis, vadovaudamasi šiuo įstatymu, Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos nuostatais ir juose nurodytais teisės aktais. Valstybės duomenų valdysenos informacinėje sistemoje esančius tik oficialiosios statistikos tikslams skirtus statistinius duomenis išimtinai tvarko vadovaudamasi Reglamentu (EB) Nr. 223/2009, Reglamentu (ES) 2016/679, šiuo įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais oficialiosios statistikos tvarkymą, ir Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos nuostatais;

7) jungia, analizuoja, teikia valstybės duomenis valstybės duomenų vartotojams, šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams ir (arba) skleidžia valstybės duomenų pagrindu parengtą informaciją, taip pat atlieka kitus valstybės duomenų tvarkymo veiksmus;

8) koordinuoja valstybės duomenų tvarkymą pagal Valstybės duomenų valdysenos programą;

9) vykdo Valstybės duomenų valdysenos programą;

10) tvirtina ir Oficialiosios statistikos portale skelbia Valstybės duomenų valdysenos programos darbų tvarkos aprašus;

11) sudaro galimybę naudotis Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos funkcinėmis galimybėmis, vadovaudamasi Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

12) sudaro ir Lietuvos atvirų duomenų portale skelbia duomenų rinkinius pakartotinai naudoti;

13) administruoja Valstybės duomenų valdymo platformą, organizuoja ir koordinuoja jos panaudojimą;

14) atlieka kitas Valstybės duomenų agentūros nuostatuose ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose oficialiosios statistikos tvarkymą, valstybės duomenų valdyseną, valdymą ir tvarkymą, nustatytas funkcijas.

3. Valstybės duomenų agentūra, be šio įstatymo 10 straipsnyje nustatytų teisių, atlikdama savo funkcijas, turi teisę:

1) Oficialiosios statistikos programos I daliai rengti iš kitų oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų gauti informaciją apie numatomus statistinius tyrimus;

2) iš kitų oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų gauti informaciją apie Oficialiosios statistikos programos I dalyje nurodytų statistinių tyrimų atlikimą, oficialiosios statistikos organizavimo principų įgyvendinimą ir šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytų gairių laikymąsi;

3) iš kitų oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų gauti informaciją, susijusią su Europos statistikos, nurodytos Europos statistikos programoje, rengimu, tobulinimu ir sklaida;

4) sudaryti dvišalius ir daugiašalius bendradarbiavimo susitarimus su užsienio valstybių nacionalinėmis statistikos institucijomis, tarptautinėmis organizacijomis, aukštosiomis mokyklomis ir mokslinių tyrimų institutais, kitas dvišales ir daugiašales sutartis ir susitarimus su Europos Sąjungos institucijomis, Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių juridiniais asmenimis;

5) neatlygintinai gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bei kitų juridinių asmenų pirminių duomenų, administracinių duomenų, kopijas, informaciją, dokumentus ir (arba) jų kopijas ir kitus duomenis šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams ir šiame įstatyme, Valstybės duomenų agentūros nuostatuose ir kituose teisės aktuose nurodytoms funkcijoms atlikti;

6) neatlygintinai gauti juridinių asmenų, įskaitant privačius juridinius asmenis, kaupiamus ir tvarkomus duomenis, įskaitant asmens duomenis, tarp jų ir specialių kategorijų asmens duomenis, šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams ir šiame įstatyme,

Valstybės duomenų agentūros nuostatuose ir kituose teisės aktuose nurodytoms funkcijoms atlikti;

7) valdyti ir skirstyti Valstybės duomenų valdymo platformos išteklius valstybės ir savivaldybės institucijoms ir įstaigoms, taip pat valstybės ir savivaldybės įmonėms ir viešosioms įstaigoms, kurių savininkė arba dalininkė yra valstybė ar savivaldybė ir kurios Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka įgaliotos atlikti viešąjį administravimą arba teikia asmenims viešąsias ar administracines paslaugas ar vykdo kitas viešąsias paslaugas, statutinėms įstaigoms ir kitoms biudžetinėms įstaigoms, regionų plėtros taryboms;

8) skatinti respondentus, dalyvaujančius statistiniuose tyrimuose savanoriškumo pagrindu;

9) naudoti fizinių ir (arba) juridinių asmenų kodus ir (arba) kitus identifikatorius valstybės duomenims jungti šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams;

10) naudoti ir teikti valstybės duomenis šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams;

11) sudaryti statistinius registrus;

12) kurti technologinius sprendimus, susijusius su valstybės duomenų panaudojimu;

13) atlikti darbus, kurių atlikimo sąnaudas padengia valstybės duomenų vartotojas, jeigu šie darbai netrukdo atlikti Oficialiosios statistikos programos I dalyje nurodytų statistinių tyrimų ir Valstybės duomenų valdysenos programoje nurodytų darbų ir nepažeidžia oficialiosios statistikos organizavimo ir valstybės duomenų valdysenos principų. Šie darbai gali būti atliekami naudojant valstybės duomenis, išskyrus asmens duomenis, tarp jų ir specialių kategorijų duomenis, taip pat valstybės duomenų vartotojo pateiktus duomenis, dokumentus ir (arba) jų kopijas. Valstybės duomenys šiems darbams atlikti gali būti naudojami tik darbus atliekant šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytais tikslais;

14) naudotis kitomis Valstybės duomenų agentūros nuostatuose ir kituose teisės aktuose suteiktomis teisėmis.

6 straipsnis. Valstybės duomenų agentūros vadovas

1. Valstybės duomenų agentūrai vadovauja generalinis direktorius. Valstybės duomenų agentūros generalinis direktorius yra valstybės tarnautojas – įstaigos vadovas. Į Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus pareigas gali būti priimamas asmuo, turintis ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją ir ne mažesnę kaip 5 metų darbo statistikos srityje, 5 metų vadovaujamo darbo ir 3 metų darbo viešojo administravimo srityje stažą. Jokia valstybės ir savivaldybių institucija ar įstaiga, politinė partija, kiti asmenys negali daryti poveikio Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus veiklai, įgyvendinant šį įstatymą.

2. Valstybės duomenų agentūros generalinis direktorius:

1) yra atsakingas už sprendimus dėl procesų, statistinių metodų, standartų ir procedūrų, taip pat už Valstybės duomenų agentūros rengiamą, tobulinamą ir skleidžiamą statistinę informaciją;

2) sprendžia Valstybės duomenų agentūros kompetencijai priskirtus ir visus su Valstybės duomenų agentūros vidaus administravimu susijusius klausimus;

3) skelbia metinę Valstybės duomenų agentūros veiklos ataskaitą ir gali teikti Vyriausybei ir (arba) Finansų ministerijai pastabų dėl biudžeto asignavimų klausimų, susijusių su Valstybės duomenų agentūros veikla;

4) nustato statistinių formuliarių, statistinių rodiklių sąrašų ir metodikų rengimo tvarką, tvirtina gaires, pagal kurias oficialiąją statistiką tvarkančiose įstaigose būtų įgyvendinamos Oficialiosios statistikos programos I dalies nuostatos, ir atsako už šių gairių laikymąsi Valstybės duomenų agentūroje;

5) tvirtina ir skelbia Valstybės duomenų agentūros atliekamų statistinių tyrimų statistinius formuliarius, statistinių rodiklių sąrašus, nustato statistinių duomenų teikimo

Valstybės duomenų agentūrai tvarką ir terminus, tvirtina ir Oficialiosios statistikos portale skelbia Valstybės duomenų agentūros atliekamų statistinių tyrimų metodikas;

6) yra atsakingas už valstybės duomenų pagrindų Valstybės duomenų agentūros parengtą informaciją;

7) atstovauja Valstybės duomenų agentūrai Lietuvos Respublikoje ir užsienyje, taip pat Lietuvos oficialiosios statistikos sistemai Europos statistikos sistemoje ir tarptautinėse statistikos organizacijose;

8) atlieka kitas Valstybės duomenų agentūros nuostatuose nustatytas funkcijas.

7 straipsnis. Statistikos taryba

1. Statistikos taryba yra visuomeniniais pagrindais veikiantis Valstybės duomenų agentūros patariamasis organas. Statistikos taryba nagrinėja Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus nukreiptus klausimus, susijusius su Oficialiosios statistikos programos I dalimi, visuotiniais surašymais ir kitais statistiniais tyrimais, statistinės informacijos sklaida ir statistinių duomenų apsauga, teikia Valstybės duomenų agentūrai siūlymus dėl šių klausimų sprendimo. Statistikos tarybos sprendimai yra patariamojo pobūdžio.

2. Statistikos tarybą sudaro deleguoti Lietuvos banko, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, naudojančių ir (arba) tvarkančių oficialiąją statistiką, aukštųjų mokyklų, mokslinių tyrimų institutų, asociacijų, respondentų ir visuomenės informavimo priemonių atstovai.

3. Statistikos tarybos institucinę ir personalinę sudėtį ir nuostatus tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

8 straipsnis. Valstybės duomenų valdymo taryba

1. Valstybės duomenų valdymo taryba yra visuomeniniais pagrindais veikiantis Valstybės duomenų agentūros patariamasis organas. Valstybės duomenų valdymo taryba nagrinėja Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus nukreiptus klausimus, susijusius su Valstybės duomenų valdysenos programa, valstybės duomenų valdysena, valdymu, tvarkymu, naudojimu ir apsauga, vertina prašymus dėl valstybės duomenų naudojimo atitikties šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams ir teikia Valstybės duomenų agentūrai siūlymus dėl šių klausimų sprendimo. Valstybės duomenų valdymo tarybos sprendimai yra patariamojo pobūdžio.

2. Valstybės duomenų valdymo tarybą sudaro deleguoti registru, informacinių sistemų valdytojų, tvarkytojų vadovai arba jų įgalioti asmenys ir valstybės duomenų vartotojų, aukštųjų mokyklų, mokslinių tyrimų institutų ir privataus sektoriaus atstovai. Prireikus Valstybės duomenų valdymo taryba gali pasitelkti ekspertus.

3. Valstybės duomenų valdymo tarybai vadovauja Valstybės duomenų agentūros generalinis direktorius.

4. Valstybės duomenų valdymo tarybos institucinę ir personalinę sudėtį ir nuostatus tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

II SKYRIUS

OFICIALIOSIOS STATISTIKOS ORGANIZAVIMAS IR STATISTINĖS INFORMACIJOS SKLAIDA, STATISTINIŲ DUOMENŲ IR STATISTINĖS INFORMACIJOS PERDAVIMAS

9 straipsnis. Oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos

1. Oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos:

- 1) Valstybės duomenų agentūra;
- 2) Lietuvos bankas;

3) kitos oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos – valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kurioms oficialiosios statistikos rengimo funkcija priskirta teisės aktuose, valstybės įmonės, viešosios įstaigos, kurioms oficialiosios statistikos rengimo funkcija priskirta Lietuvos Respublikos įstatymuose, o pavedimai rengti konkrečios srities statistinę informaciją nustatyti Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos įstatymuose, Vyriausybės nutarimuose, jeigu jų atliekami statistiniai tyrimai yra įtraukti į Oficialiosios statistikos programos I dalį.

2. Valstybės duomenų agentūra ir kitos oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos, rengiančios Europos statistiką, nurodytą Europos statistikos programoje, priklauso Europos statistikos sistemai ir bendradarbiauja rengdamos, tobulindamos ir skleidamos šią statistiką.

3. Įgyvendindama Oficialiosios statistikos programą ir vadovaudamasi šio įstatymo 12 straipsnio 2 dalies nuostatomis, Valstybės duomenų agentūra bendradarbiauja su Lietuvos banku, vykdančiu Reglamente (EB) Nr. 2533/98 nustatytas funkcijas.

10 straipsnis. Oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų teisės

1. Oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos, vykdydamos Oficialiosios statistikos programą, turi šias teises:

1) neatlygintinai gauti iš šio įstatymo 13 straipsnyje nurodytų oficialiosios statistikos šaltinių reikalingus statistinius duomenis ir tokius duomenis, iš kurių galimas tiesioginis atpažinimas ar netiesioginis atpažinimas, taip pat juos jungti su kitais statistiniais ir (arba) valstybės duomenimis;

2) nustatyti statistinių duomenų rinkimo būdą;

3) naudoti konkrečiam statistiniam tyrimui asmens duomenis, tarp jų ir specialių kategorijų asmens duomenis, kurie panaudoti turi būti nedelsiant pakeisti taip, kad nebūtų galima nustatyti duomenų subjekto tapatybės, išskyrus atvejus, kai asmens duomenys, tarp jų ir specialių kategorijų asmens duomenys, reikalingi statistiniams duomenims jungti, palyginti ir jų kokybei užtikrinti. Asmens duomenys, tarp jų ir specialių kategorijų asmens duomenys, nebereikalingi statistiniams duomenims jungti, palyginti ir jų kokybei užtikrinti, nedelsiant pakeičiami taip, kad nebūtų galima nustatyti duomenų subjekto tapatybės;

4) naudoti fizinių ir (arba) juridinių asmenų kodus ir (arba) kitus identifikatorius iš skirtingų oficialiosios statistikos šaltinių gautiems duomenims jungti;

5) tikrinti, ar respondentų pateikti statistiniai duomenys yra teisingi, išsamūs, taisyti, patikslinti ir (arba) papildyti pateiktus klaidingus ir (arba) netikslius statistinius duomenis, jeigu respondentai jų neištaiso, nepatikslinka ir (arba) nepapildo šio įstatymo 18 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatyta tvarka;

6) nustatyti trūkstamus statistinius duomenis, taikydamos statistinius metodus ir naudodamosi oficialiosios statistikos duomenų šaltiniais;

7) prireikus kviesti ekspertus statistinių duomenų ir (arba) statistinės informacijos patikimumui vertinti;

8) prireikus pasitelkti klausėjus statistiniams tyrimams atlikti;

9) teikti viena kitai statistinius duomenis ir statistinę informaciją, tik kiek tai būtina konkrečiam į Oficialiosios statistikos programą įtrauktam statistiniam tyrimui atlikti;

10) atlikti statistinius namų ūkių (gyventojų) tyrimus respondentų savanoriškumo pagrindu;

11) neatlygintinai gauti, tvarkyti ir naudoti fizinių ir (arba) juridinių asmenų kontaktinius duomenis (adresus, fiksuotojo ir mobiliojo ryšio telefono numerius, elektroninio pašto adresus) statistiniams tyrimams atlikti. Šiame punkte nurodytiems kontaktiniams duomenims taikomos šio įstatymo 26 straipsnyje nurodytos statistinių duomenų ir statistinės informacijos apsaugos priemonės;

12) rinkti statistinius duomenis iš fizinių asmenų telefonu;

13) naudotis kitomis įstatymų ir kitų teisės akto, reglamentuojančių oficialiąją statistiką, suteiktomis teisėmis.

2. Oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos pagal sutartis su oficialiosios statistikos vartotojais gali teikti statistinę informaciją, parengtą kitaip, negu nustatyta Oficialiosios statistikos programoje, jeigu tai nepažeidžia šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų oficialiosios statistikos organizavimo principų ir jeigu šie oficialiosios statistikos vartotojai padengia tokios statistinės informacijos rengimo sąnaudas.

3. Oficialiąją statistiką tvarkanti įstaiga turi teisę susipažinti su mokslo tikslais atliktos statistinės analizės, kuriai atlikti statistiniai duomenys gauti iš šios oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos pagal šio įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje nurodytą sutartį, rezultatais, siekdama patikrinti, ar nėra pažeistas statistinių duomenų konfidencialumo principas.

4. Kai asmens duomenis, tarp jų ir specialių kategorijų asmens duomenis, oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos naudoja oficialiosios statistikos tikslams, oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos gali netaikyti Reglamento (ES) 2016/679 15, 16, 18 ir 21 straipsniuose nurodytų duomenų subjekto teisių tokiu mastu, kiek dėl jų taikymo gali tapti neįmanoma pasiekti konkrečių oficialiosios statistikos tikslų arba jos gali tapti rimta kliūtimi pasiekti šiuos tikslus. Šioje dalyje nurodytas nuo Reglamento (ES) 2016/679 nukrypti leidžiančias nuostatas galima taikyti, kai oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos taiko Reglamento (ES) 2016/679 89 straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas ir tinkamas duomenų subjekto teisių ir laisvių apsaugos priemonės, atsižvelgiant į konkrečias asmens duomenų tvarkymo aplinkybes.

5. Oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos, netaikydamos Reglamento (ES) 2016/679 14 straipsnio 1–4 dalyse nustatytų informacijos reikalavimų duomenų subjektui pagal Reglamento (ES) 2016/679 14 straipsnio 5 dalies b ir (ar) c punktuose nustatytas išimtis, privalo oficialioje interneto svetainėje paskelbti Reglamento (ES) 2016/679 14 straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse nurodytą informaciją ir taikyti kitas tinkamas duomenų subjekto teisių ir laisvių apsaugos priemonės, atsižvelgdamos į konkrečias asmens duomenų tvarkymo aplinkybes.

6. Oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos šio straipsnio 4 dalyje nurodytu atveju, atsižvelgdamos į konkrečias asmens duomenų tvarkymo aplinkybes, nustato, koku mastu taikomos asmens duomenų subjektų teisės, viešai skelbia informaciją apie asmens duomenų tvarkymą, atlieka poveikio duomenų apsaugai vertinimą, konsultuojasi su duomenų apsaugos pareigūnu ir duomenų subjektų teisių ir laisvių apsaugos srityje veikiančiomis organizacijomis, įgyvendina kitas duomenų subjekto teisių ir laisvių apsaugos priemonės, laikydamosi Reglamente (ES) 2016/679 nustatytų principų.

11 straipsnis. Kitos oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos

1. Kitos oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos Oficialiosios statistikos programos I dalyje nurodytiems statistiniams tyrimams atlikti paskiria asmenis, atsakingus už jų vykdomus statistinius tyrimus.

2. Kitos oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos, vykdydamos Oficialiosios statistikos programos I dalį, atlieka šias funkcijas:

1) rengia statistinius formularius, statistinių rodiklių sąrašus ir metodikas Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus nustatyta tvarka;

2) suderinusios su Valstybės duomenų agentūra, tvirtina ir skelbia savo atliekamų statistinių tyrimų statistinius formularius, statistinių rodiklių sąrašus ir metodikas, nustato statistinių duomenų pateikimo kitai oficialiąją statistiką tvarkančiai įstaigai tvarką ir terminus;

3) atlieka statistinius tyrimus;

4) siekdamas skleisti statistinę informaciją per Oficialiosios statistikos portalą, teikia šią informaciją Valstybės duomenų agentūrai;

5) laikosi Valstybės duomenų agentūros rekomendacijų dėl Oficialiosios statistikos programos I dalies įgyvendinimo ir šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytų Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus tvirtinamų gairių.

12 straipsnis. Oficialiosios statistikos programa

1. Oficialiosios statistikos programą sudaro:
 - 1) I dalis, į kurią įtraukiami Valstybės duomenų agentūros, kitų oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų atliekami statistiniai tyrimai. Ją tvirtina finansų ministras;
 - 2) II dalis, į kurią įtraukiami Lietuvos banko atliekami statistiniai tyrimai. Ji tvirtinama ir jos vykdymo ataskaita rengiama Lietuvos banko nustatyta tvarka.
2. Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos bankas sudaro tarpusavio susitarimus dėl Oficialiosios statistikos programos įgyvendinimo, dėl Lietuvos banko atliekamų Europos statistikos programos statistinių tyrimų.
3. Oficialiosios statistikos programoje nurodoma:
 - 1) statistinio tyrimo pavadinimas, tikslas, atlikimo periodiškumas, statistinių duomenų pateikimo privalomumas ir būdas;
 - 2) statistinio tyrimo teisinis pagrindas;
 - 3) statistinių duomenų šaltinis;
 - 4) statistinės informacijos paskelbimo terminai ir būdas;
 - 5) už statistinio tyrimo atlikimą atsakinga oficialiąją statistiką tvarkanti įstaiga;
 - 6) statistiniam tyrimui atlikti reikalingos lėšos;
 - 7) kita reikiama informacija apie atliekamus statistinius tyrimus.
4. Oficialiosios statistikos programos I dalies vykdymo ataskaitą tvirtina finansų ministras.

13 straipsnis. Oficialiosios statistikos šaltiniai

Oficialiosios statistikos šaltiniai:

- 1) respondentų teikiami ar iš jų surinkti statistiniai duomenys;
- 2) administraciniai duomenys;
- 3) oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų teisėtai gauti juridinių ir (arba) fizinių asmenų duomenys, kurie prieinami viešai, ir (arba) juridinių asmenų kaupiami ir tvarkomi duomenys, duomenų bazės, įskaitant elektroninių sandorių ar kitus įrašus, mobiliojo ryšio duomenis, kintamuosius duomenis ar kitus privačių juridinių asmenų kaupiamus ir tvarkomus duomenis, įskaitant asmens duomenis, tarp jų ir specialių kategorijų asmens duomenis;
- 4) oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų teisėtai gauti tarptautinių organizacijų statistiniai duomenys;
- 5) valstybės duomenys.

14 straipsnis. Visuotiniai surašymai

1. Lietuvos Respublikoje gali būti atliekami visuotiniai gyventojų, būstų, žemės ūkių ir kiti surašymai.
2. Visuotinis surašymas ir jo tikslas nustatomi Europos Sąjungos teisės aktu, Lietuvos Respublikos įstatymu arba Vyriausybės nutarimu.
3. Visuotinį surašymą organizuoja ir atlieka Valstybės duomenų agentūra ir (arba) kitos oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos.
4. Valstybės duomenų agentūra gali pasitelkti klausėjus visuotinio surašymo darbams atlikti.

15 straipsnis. Statistinių duomenų konfidencialumas ir naudojimas

1. Statistiniai duomenys, gauti iš viešai prieinamų šaltinių, kurie pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus prieinami visuomenei, nelaikomi konfidencialiais.
2. Konfidencialūs statistiniai duomenys gali būti naudojami tik oficialiosios statistikos tikslams, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytas išimtis.
3. Jeigu Europos Sąjungos teisės aktuose nenustatyta kitaip, konfidencialūs statistiniai duomenys gali būti naudojami kitiems negu oficialiosios statistikos tikslams:
 - 1) kai respondentas ir (arba) statistinio stebėjimo vienetą raštu leidžia juos skleisti;

- 2) šio įstatymo 17 straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytais atvejais.
4. Konfidencialiais nelaikomi šie statistinio stebėjimo vieneto (išskyrus namų ūkį, fizinį asmenį) duomenys:
- 1) kodas;
 - 2) pavadinimas;
 - 3) ekonominės veiklos rūšis;
 - 4) institucinis sektorius;
 - 5) nuosavybės forma;
 - 6) pagaminta produkcija pagal Europos ekonominės bendrijos produktų sąrašą (PRODCOM) ir pajamos už ją.

16 straipsnis. Statistinės informacijos sklaida

1. Oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos pagal savo kompetenciją privalo skelbti statistinę informaciją, parengtą pagal Oficialiosios statistikos programą.
2. Statistinė informacija, parengta pagal Oficialiosios statistikos programą, yra skelbiama taip, kad būtų prieinama visiems oficialiosios statistikos vartotojams vienu metu.
3. Oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų paskelbta arba oficialiosios statistikos vartotojams pateikta statistinė informacija turi būti skleidžiama nurodant statistinę informaciją parengusią oficialiąją statistiką tvarkančią įstaigą.
4. Statistiniai duomenys apie statistinio stebėjimo vienetų gali būti skleidžiami duomenų rinkiniais, kuriuos sudaro nuasmeninti įrašai, parengti taip, kad nebūtų galimas tiesioginis atpažinimas ir netiesioginis atpažinimas. Statistiniai duomenys apie fizinio asmens lytį, amžių, gyvenamąją vietą gali būti skleidžiami be asmens sutikimo duomenų rinkiniais, kuriuos sudaro nuasmeninti įrašai, parengti taip, kad nebūtų galimas tiesioginis atpažinimas.

17 straipsnis. Statistinių duomenų ir statistinės informacijos perdavimas

1. Oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos keičiasi tarpusavyje statistiniais duomenimis, reikalingais Oficialiosios statistikos programai įgyvendinti, tik kiek tai būtina konkrečiam į Oficialiosios statistikos programą įtrauktam statistiniam tyrimui atlikti, siekdamas mažinti statistinės atskaitomybės našta respondentams.
2. Statistiniai duomenys ir statistinė informacija perduodami Europos Komisijai (Europos Sąjungos statistikos tarnybai – Eurostatui) ir Europos Centriniam Bankui, jeigu tai numatyta Europos Sąjungos teisės aktuose. Europos Sąjungos institucijoms statistiniai duomenys ir statistinė informacija gali būti teikiami Lietuvos Respublikos narystės Europos Sąjungoje įsipareigojimams vykdyti.
3. Statistiniai duomenys ir statistinė informacija gali būti perduodami Europos Sąjungos valstybių narių statistikos tarnyboms ir nacionaliniams centriniams bankams bei kitoms nacionalinėms statistikos institucijoms Europos Sąjungos teisės aktuose nustatyta tvarka.
4. Oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos sutarčių, sudarytų su aukštosiomis mokyklomis ar mokslinių tyrimų institutais, pagrindu gali teikti statistinius duomenis šių aukštųjų mokyklų ir mokslinių tyrimų institutų tyrėjams konkrečioms statistinėms analizėms mokslo tikslais atlikti. Statistiniai duomenys turi būti teikiami taip, kad pagal juos nebūtų galimas tiesioginis atpažinimas.
5. Vykdydamos Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus, oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos bendradarbiauja su tarptautinėmis organizacijomis. Tarptautinėms organizacijoms statistiniai duomenys ir statistinė informacija gali būti teikiami Lietuvos Respublikos tarptautiniams įsipareigojimams vykdyti.

III SKYRIUS

RESPONDENTŲ IR OFICIALIOSIOS STATISTIKOS VARTOTOJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

18 straipsnis. Respondentų teisės ir pareigos

1. Respondentai turi šias teises:

1) gauti iš oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų informaciją apie teisinį statistinio tyrimo pagrindą, statistinių duomenų naudojimo tikslą, jų pateikimo privalomumą ar savanoriškumą, teikimo būdą, teises nepateikimo pasekmes, numatytas Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse;

2) susipažinti su oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų tvarkomais respondentų savo asmens duomenimis, tarp jų ir specialių kategorijų asmens duomenimis, ir kitais apie juos surinktais statistiniais duomenimis, saugomais oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų tvarkomose informacinėse sistemose ir (arba) registruose, ir, pastebėję netikslumų, reikalauti, kad šie duomenys būtų ištaisyti ar papildyti neišsamūs asmens duomenys, išskyrus šio įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodytą atvejį.

2. Respondentai privalo:

1) Oficialiosios statistikos programai įgyvendinti teisės aktų, reglamentuojančių oficialiosios statistikos tvarkymą, nustatyta tvarka neatlygintinai teikti teisingus, išsamius statistinius duomenis ir tokius duomenis, pagal kuriuos galimas tiesioginis atpažinimas ar netiesioginis atpažinimas, taip pat elektroninių sandorių ar kitus įrašus, mobiliojo ryšio duomenis, kintamuosius duomenis ar kitus privačių juridinių asmenų kaupiamus ir tvarkomus duomenis, įskaitant asmens duomenis, tarp jų ir specialių kategorijų duomenis. Respondentai fiziniai asmenys Oficialiosios statistikos programai įgyvendinti privalo teikti statistinius duomenis ir tokius duomenis, pagal kuriuos galimas tiesioginis atpažinimas ar netiesioginis atpažinimas, jeigu taip nustatyta Europos Sąjungos teisės aktais arba įstatymais;

2) pastebėję, kad oficialiąją statistiką tvarkančiai įstaigai pateikė klaidingus, netikslus ir (arba) ne visus reikalaujamus statistinius duomenis, juos ištaisyti, patikslinti ir (arba) papildyti. Oficialiąją statistiką tvarkanti įstaiga sudaro respondentams sąlygas ištaisyti, patikslinti ir (arba) papildyti pateiktus statistinius duomenis ir informuoja juos apie taisymo, tikslinimo ir (arba) papildymo būdą (būdus);

3) teikdami statistinius duomenis, saugiu elektroniniu parašu arba kitu būdu, leidžiančiu nustatyti juos pateikusių fizinio asmens tapatybę, patvirtinti statistinių duomenų teisingumą arba tai, kad statistiniame formuliare įrašyti arba pagal statistinių rodiklių sąrašą pateikti statistiniai duomenys atitinka apklausos teiginius, išskyrus atvejus, kai nereikalaujama nurodyti respondento;

4) sudaryti sąlygas oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų darbuotojams neatlygintinai rinkti viešai prieinamus statistinius duomenis Oficialiosios statistikos programai įgyvendinti;

5) kai respondentai fiziniai asmenys teikia statistinius duomenis telefonu, prisistatyti – pasakyti vardą, pavardę.

19 straipsnis. Oficialiosios statistikos vartotojų teisės ir pareigos

1. Oficialiosios statistikos vartotojai turi šias teises:

1) susipažinti su statistinės informacijos rengimo principais, tvarka ir metodais;

2) gauti informaciją apie statistinės informacijos kokybę;

3) teikti siūlymus oficialiąją statistiką tvarkančioms įstaigoms dėl statistinės informacijos rengimo.

2. Oficialiosios statistikos vartotojai, skleiddami statistinę informaciją, privalo laikytis šio įstatymo 16 straipsnio 3 dalyje nustatyto reikalavimo.

IV SKYRIUS

VALSTYBĖS DUOMENŲ VALDYMO IR TVARKYMO ORGANIZAVIMAS IR VALSTYBĖS DUOMENŲ NAUDOJIMAS

20 straipsnis. Valstybės duomenų valdysena ir Valstybės duomenų valdysenos informacinė sistema

1. Valstybės duomenų valdysena – valstybės duomenų valdymo principų, standartų, tvarkų, organizacinių priemonių, gerosios praktikos metodų ir priemonių visuma, kuri leidžia užtikrinti valstybės duomenų patikimumą ir vientisumą bei sudaro galimybę valstybės duomenis apdoroti centralizuotai valdomomis ir naudojamomis priemonėmis vienoje aplinkoje, semantiškai susiejant šiuos duomenis pagal didelės vertės duomenų temines kategorijas ir pirminių duomenų tipus.

2. Valstybės duomenų valdysenos informacinė sistema yra valstybės informacinė sistema, užtikrinanti Valstybės duomenų agentūros statistinės informacijos rengimą ir valstybės duomenų, reikalingų šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams, tvarkymą bendroje techninėje, organizacinėje ir fizinėje aplinkoje ir galimybę valstybės duomenų vartotojams gauti valstybės duomenis vieno langelio principu.

3. Valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, taip pat valstybės ir savivaldybės įmonėms ir viešosioms įstaigoms, kurių savininkė arba dalininkė yra valstybė arba savivaldybė ir kurios Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka įgaliotos atlikti viešąjį administravimą arba teikia asmenims viešąsias ar administracines paslaugas ar vykdo kitas viešąsias paslaugas, statutinėms įstaigoms ir kitoms biudžetinėms įstaigoms, regionų plėtros taryboms skirtingų registrų ir (ar) informacinių sistemų duomenys turi būti prieinami per Valstybės duomenų valdysenos informacinę sistemą.

4. Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos priemonėmis sudaromos galimybės gauti valstybės duomenis šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams.

5. Šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 3, 5, 8 ir 9 punktuose nurodytiems tikslams valstybės duomenys teikiami tik taip, kad nebūtų galima tiesiogiai nustatyti duomenų subjekto tapatybės. Šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 10 punkte nurodytam tikslui valstybės duomenys teikiami tik taip, kad nebūtų galima tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti duomenų subjekto tapatybės.

6. Valstybės duomenys negali būti tvarkomi, siekiant priimti sprendimą arba atlikti veiksmus, sukeliančius teises pasekmes ar darančius poveikį konkrečiam fiziniam ar juridiniam asmeniui, išskyrus atvejį, jeigu gautas juridinio asmens rašytinis sutikimas dėl aiškiai apibrėžtos apimties juridinio asmens duomenų tvarkymo konkrečiu tikslu.

7. Valstybės duomenys tvarkomi įmanomai trumpiausią laiką, atsižvelgiant į duomenų tvarkymo tikslus. Valstybės duomenų tvarkymo terminus nustato Valstybės duomenų agentūra, įvertinusi Valstybės duomenų valdymo tarybos siūlymus.

8. Asmens duomenų, tarp jų ir specialių kategorijų asmens duomenų, tvarkymas Valstybės duomenų valdysenos informacinėje sistemoje šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytais tikslais grindžiamas svarbiu viešojo intereso.

9. Vyriausybė nustato valstybės duomenų gavimo, tvarkymo ir teikimo tvarką.

21 straipsnis. Valstybės duomenų valdymo, tvarkymo ir naudojimo tikslai

1. Valstybės duomenys valdomi, tvarkomi ir naudojami šioms tikslams:

- 1) oficialiosios statistikos, vykdant Oficialiosios statistikos programą;
- 2) Valstybės duomenų valdysenos programos vykdymo;
- 3) valstybės ekonominės ir socialinės raidos bei finansinio stabilumo stebėsenos ir analizės;
- 4) duomenimis grįstų valstybės valdymo sprendimų priėmimo, vykdant Vyriausybės nutarimų ir protokolinių sprendimų pavedimus;
- 5) mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacinės veiklos;
- 6) valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, taip pat valstybės ir savivaldybės įmonių ir viešųjų įstaigų, kurių savininkė arba dalininkė yra valstybė arba savivaldybė ir kurios Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka įgaliotos atlikti viešąjį administravimą arba

teikia asmenims viešąsias ar administracines paslaugas ar vykdo kitas viešąsias paslaugas, statutinių įstaigų ir kitų biudžetinių įstaigų, regionų plėtros tarybų funkcijų atlikimo, įgyvendinant jų nuostatuose nustatytus tikslus;

7) ekstremaliųjų situacijų ir įvykių, nepaprastosios padėties ir krizių operatyvaus valdymo pagal šio straipsnio 5 dalį;

8) aukštųjų mokyklų švietimo ir mokymo, siekiant suteikti ir (ar) įgyti teorinių ir (ar) praktinių žinių mokant ar mokantis pagal tam tikrą studijų programą;

9) Europos Sąjungos institucijų ir tarptautinių organizacijų atliekamų tyrimų, projektų ir kitų darbų įgyvendinimo, vykdančios Lietuvos Respublikos įsipareigojimus;

10) valstybės duomenų rinkinių sudarymo ir skelbimo juos pakartotinai naudoti Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių valstybės duomenų skelbimą pakartotinai naudoti, nustatyta tvarka.

2. Valstybės duomenys teikiami tik šio straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis.

3. Valstybės duomenų agentūra valdo, tvarko ir užtikrina valstybės duomenų teikimą tik šio straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams. Tvarkant valstybės duomenis šio straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams, netaikomi Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme nustatyti reikalavimai dėl duomenų teikimo sutarčių sudarymo, išskyrus atvejus, kai oficialiosios statistikos tikslams valstybės duomenys tvarkomi kartu su statistiniais duomenimis. Vietoj jų taikomi Valstybės duomenų agentūros parengti ir su Valstybine duomenų apsaugos inspekcija suderinti standartizuoti duomenų ar paslaugų teikimo sąlygų aprašai, su kuriais Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos naudotojai susipažįsta prisijungę prie Valstybės duomenų agentūros sukurtų automatizuotų duomenų prieigų ar kitu automatizuotu būdu.

4. Asmens duomenys, tarp jų ir specialių kategorijų asmens duomenys, šio straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams tvarkomi tik tais atvejais, kai yra nors viena iš teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygų, nurodytų Reglamento (ES) 2016/679 6 straipsnio 1 dalyje. Specialių kategorijų asmens duomenys tvarkomi tik tais atvejais, kai yra ir nors viena iš teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygų, nurodytų Reglamento (ES) 2016/679 9 straipsnio 2 dalyje.

5. Ekstremaliųjų situacijų ir įvykių, nepaprastosios padėties ir krizių operatyvaus valdymo tikslams valstybės duomenys valdomi, tvarkomi ir teikiami Vyriausybės, Valstybės duomenų agentūros ar ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo sprendimu, esant paskelbtai nepaprastajai padėčiai ar ekstremaliajai situacijai. Registrų, informacinių sistemų valdytojai ir (ar) tvarkytojai privalo sudaryti sąlygas Valstybės duomenų agentūrai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas gauti į Valstybės duomenų valdysenos informacinę sistemą šiam tikslui reikalingus institucijų, registrų, informacinių sistemų duomenis.

22 straipsnis. Valstybės duomenų teikėjų teisės ir pareigos

1. Valstybės duomenų teikėjai turi šias teises:

1) susipažinti su jų teikiamų valstybės duomenų valdymo, tvarkymo ir naudojimo techninėmis ir organizacinėmis saugos priemonėmis;

2) gauti informaciją apie jų teikiamų valstybės duomenų valdymo, tvarkymo ir naudojimo tikslus;

3) naudotis Valstybės duomenų valdymo platformos funkcinėmis galimybėmis savo pateiktiems į Valstybės duomenų valdymo informacinę sistemą duomenims tvarkyti.

2. Valstybės duomenų teikėjai privalo:

1) neatlygintinai ir per Valstybės duomenų agentūros nustatytą ne ilgesnį nei 30 dienų terminą pradėti teikti jos prašomus pirminių duomenų, administracinių duomenų kopijas, informaciją, dokumentus ir (arba) jų kopijas ir kitus duomenis Valstybės duomenų agentūros funkcijoms atlikti ir šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams pasiekti;

2) užtikrinti Valstybės duomenų agentūrai teikiamų valstybės duomenų aktualumą ir teisingumą;

3) bendradarbiauti su Valstybės duomenų agentūra dėl valstybės duomenų kokybės įvertinimo ir įgyvendinti Valstybės duomenų agentūros pateiktas valstybės duomenų kokybės rekomendacijas.

23 straipsnis. Valstybės duomenų vartotojų ir Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos naudotojų teisės ir pareigos

1. Valstybės duomenų vartotojai turi šias teises:
 - 1) gauti valstybės duomenis šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams;
 - 2) susipažinti su Valstybės duomenų valdysenos programos darbų atlikimo principais, tvarka ir metodais;
 - 3) fizinis asmuo – gauti patvirtinimą, ar su juo susiję asmens duomenys, įskaitant specialių kategorijų asmens duomenis, yra tvarkomi, o jei tokie asmens duomenys, įskaitant specialių kategorijų asmens duomenis, yra tvarkomi, susipažinti su jų tvarkomais asmens duomenimis, įskaitant specialių kategorijų asmens duomenis, ir kitais apie juos surinktais valstybės duomenimis, tvarkomais Valstybės duomenų valdysenos informacinėje sistemoje, gauti Reglamento (ES) 2016/679 15 straipsnyje nurodytą informaciją ir, pastebėjęs netikslus su juo susijusius asmens duomenis, įskaitant specialių kategorijų asmens duomenis, reikalauti, kad būtų ištaisyti netikslūs asmens duomenys ar papildyti neišsamūs asmens duomenys.
2. Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos naudotojai, be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų teisių, turi teisę gauti prieigą prie Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos.
3. Valstybės duomenų vartotojai privalo:
 - 1) prašydami valstybės duomenų – nurodyti valstybės duomenų naudojimo tikslą, teisinį pagrindą ir kitą teisės aktuose, reglamentuojančiuose valstybės duomenų gavimą ir teikimą, nustatytą informaciją, o asmens duomenų – asmens duomenų tvarkymo tikslą, įstatyminių pagrindą, teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygas, nurodytas Reglamente (ES) 2016/679, aiškiai nurodyti prašomų asmens duomenų apimtį, būtiną konkrečiam tikslui pasiekti, ir kitą teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens duomenų gavimą ir teikimą, nustatytą informaciją;
 - 2) užtikrinti valstybės duomenų naudojimą tik tuo tikslu, kuriuo buvo gauti;
 - 3) užtikrinti tinkamas valstybės duomenų apsaugos priemones, įskaitant apsaugą nuo neteisėtos prieigos prie asmens duomenų.
4. Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos naudotojai, be šio straipsnio 3 dalyje nurodytų pareigų, privalo laikytis Valstybės duomenų agentūros nustatytų Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos naudojimo ir saugos įsipareigojimų.

24 straipsnis. Valstybės duomenų valdysenos programa

1. Valstybės duomenų valdysenos programoje nurodoma:
 - 1) darbo pavadinimas;
 - 2) už darbo atlikimą atsakinga institucija ar įstaiga;
 - 3) darbo teisinis pagrindas;
 - 4) duomenų šaltinis;
 - 5) finansavimo šaltinis;
 - 6) kita reikiama informacija apie atliekamus darbus.
2. Valstybės duomenų valdysenos programą kiekvienais metais tvirtina finansų ministras.

25 straipsnis. Valstybės duomenų valdymo platformos naudojimas

1. Valstybės duomenų valdymo platforma yra daugiafunkcė ir integrali technologinių sprendimų, techninių ir programinių priemonių visuma, skirta šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems subjektams techninei, organizacinei ir fizinei duomenų valdymo, tvarkymo ir (ar) mainų aplinkai užtikrinti, kad būtų pasiekti šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatyti tikslai. Valstybės

duomenų valdymo platformos saugumas užtikrinamas Valstybės duomenų agentūros nustatytomis administracinėmis ir techninėmis priemonėmis, kurios užtikrina tvarkomų duomenų, įskaitant asmens duomenis, apsaugą ir užkerta kelią atsitiktiniam ar neteisėtam jų sunaikinimui, praradimui, pakeitimui, atskleidimui, kitokiam neteisėtam jų tvarkymui.

2. Valstybės duomenų valdymo platforma naudojama valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, taip pat valstybės ir savivaldybės įmonių ir viešųjų įstaigų, kurių savininkė arba dalininkė yra valstybė ar savivaldybė ir kurios Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka įgaliotos atlikti viešąjį administravimą arba teikia asmenims viešąsias ar administracines paslaugas ar vykdo kitas viešąsias paslaugas, statutinių įstaigų ir kitų biudžetinių įstaigų, regionų plėtros tarybų funkcijoms atlikti, vadovaujantis šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytais tikslais.

3. Valstybės duomenų valdymo platforma finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų.

4. Valstybės duomenų valdymo platformos veikimo, naudojimo sąlygas ir tvarką nustato Valstybės duomenų agentūra.

5. Valstybės duomenų valdymo platformoje tvarkomi duomenys laikomi valstybės duomenimis.

V SKYRIUS

STATISTINIŲ DUOMENŲ, STATISTINĖS INFORMACIJOS IR VALSTYBĖS DUOMENŲ APSAUGA

26 straipsnis. Statistinių duomenų ir statistinės informacijos apsauga

1. Oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos privalo imtis organizacinių ir techninių priemonių, užtikrinančių statistinių duomenų ir statistinės informacijos apsaugą, diegti informacines technologijas, užkertančias kelią atsitiktiniam ar neteisėtam jų sunaikinimui, praradimui, pakeitimui, atskleidimui, kitokiam neteisėtam jų tvarkymui, įskaitant duomenų šifravimą, principo „būtina žinoti“ taikymą, prievolės laikytis konfidencialumo pareigos nustatymą.

2. Pagal šio įstatymo 17 straipsnio 4 dalį statistinius duomenis gaunančios aukštosios mokyklos ir mokslinių tyrimų institutai bei jų tyrėjai turi užtikrinti gautų konfidencialių statistinių duomenų apsaugą nuo jų atskleidimo perduodant ar kitu būdu padarant juos prieinamus kitiems asmenims, neturintiems teisės su jais susipažinti, arba neteisėto jų naudojimo arba tvarkymo kitais, šio įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje nenustatytais, tikslais.

27 straipsnis. Valstybės duomenų apsauga

1. Valstybės duomenų agentūra privalo imtis organizacinių ir techninių priemonių, užtikrinančių valstybės duomenų apsaugą, diegti informacines technologijas, užkertančias kelią atsitiktiniam ar neteisėtam jų sunaikinimui, praradimui, pakeitimui, atskleidimui, kitokiam neteisėtam jų tvarkymui, įskaitant duomenų šifravimą, principo „būtina žinoti“ taikymą, prievolės laikytis konfidencialumo pareigos nustatymą.

2. Valstybės duomenų agentūra tiek nustatydamas asmens duomenų tvarkymo priemones, tiek tvarkydama asmens duomenis įgyvendina tinkamas technines ir organizacines priemones, kuriomis siekiama veiksmingai įgyvendinti asmens duomenų apsaugos principus, ir į asmens duomenų tvarkymą integruoti būtinas apsaugos priemones, kad jos atitiktų Reglamento (ES) 2016/679 reikalavimus ir apsaugotų duomenų subjektų teises ir laisves. Šios priemonės apima pseudonimų suteikimą, duomenų anoniminimą, jeigu šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatyti tikslai gali būti pasiekti tuo būdu. Kai šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytus tikslus galima pasiekti tvarkant asmens duomenis, iš kurių negalima arba nebegalima nustatyti duomenų subjektų tapatybės, šių tikslų siekiama tuo būdu.

28 straipsnis. Pareiga saugoti statistinius duomenis ir statistinę informaciją, valstybės duomenis

1. Oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų pareigūnai, valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, dirbantys su statistiniais duomenimis, privalo užtikrinti konfidencialių statistinių duomenų ir statistinės informacijos apsaugą, raštu įsipareigoja konfidencialius statistinius duomenis saugoti ir naudoti tik oficialiosios statistikos tikslams.

2. Klausėjas, renkantis statistinius duomenis apklausos būdu, atsako už statistiniame formuliare įrašytų ir (arba) pagal statistinių rodiklių sąrašą pateiktų statistinių duomenų teisingumą ir jų atitiktį respondento pateiktiems statistiniams duomenims ir teiginiams.

3. Valstybės duomenų agentūros valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, dirbantys su valstybės duomenimis, privalo užtikrinti valstybės duomenų apsaugą, raštu įsipareigoja valstybės duomenis saugoti ir naudoti tik šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams.

4. Valstybės tarnybos santykių pasibaigimas ar darbo santykių nutraukimas neatleidžia asmens nuo įsipareigojimo saugoti konfidencialius statistinius duomenis, valstybės duomenis ir nuo atsakomybės už šių duomenų atskleidimą.

5. Atsakomybė už statistinių duomenų pateikimo tvarkos ir tvarkymo, valstybės duomenų informacinės sistemos tvarkymo pažeidimus nustatyta Administracinių nusižengimų kodekse.

Lietuvos Respublikos
oficialiosios statistikos ir
valstybės duomenų valdysenos
įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMAS EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAS

2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/759.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ir Lietuvos statistikos departamentas iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Kituose teisės aktuose vartojamą įstaigos pavadinimą „Lietuvos statistikos departamentas“ atitinka įstaigos pavadinimas „Valstybės duomenų agentūra“, o teikiamos nuorodos į Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatymą laikomos nuorodomis į Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas